

Bernhard Nordh:
A hódtavi újtelepesek
(Nybyggarna vid Bäversjön)

Fordította: Bartha István és Hegyi Éva
Fésülte, magyarította a szerkesztő.
Gondozta: Aluuan Gabriella

Folytatás 20. számunkból

Huszonhetedik fejezet

A tavasz jó esztendővel kecsegtetett. Június elején a hegyvidék valamennyi szántóföldje megszabadult a hótakarótól. A napfény és az eső kiúzta a fagyot, s az újtelepesek, akik félévvel azelőtt még halálfelelemben éltek, most reménykedve gabonát vetettek és krumplit ültettek.

Helge is az irtásos földön dolgozott. A tavalyi trágya még az istálló mellett hevert kupacba rakva. Széthordta a szántóra, szétterítette, beboronálta a földbe, gabonát vetett, és egy langyos szombat este, majdnem négy véka burgonyát ültetett. Gudrunnak nem volt szabad segítenie. Helge betegesen féltette a megerőltetéstől. Ezért nem mentek le a lappkápolnához sem Szent Iván-napján. „Több mint hetven kilométert oda meg vissza, alig egy héttel a szülés után – Isten ments! Ilyen kockázatot nem vállalhat! Keresztelés nélkül is meglesz őszi a gyermek, s az anyakönyvezés sem sürgős. És a házat is be kell fejeznünk.” Tor kelre bízta ezt az üzenetet, hogy átadja a papnak, ha az érdeklődne róluk.

Szent Iván-napja után Anna állított be a kecskével. Szokásához híven most is magával hozta nehéz puskáját, amire most szüksége is lehetett, mert tavasz érkezésével egy nagy medve járkált a vidéken. Anna látta is a nyomát néhány kilométernyire Bäcklidentől, s figyelmeztette Helget, hogy biztosabb, ha éjszakára bent tartják az állatokat, és puskájuk töltve, mindig kéznél lesz.

Anna lent járt a lapp-kápolnánál, s volt mit mesélnie.

– Elég sok temetés volt. És három keresztelő! De az újtelepesek között nem volt esküvő. Per Omma és Torkel lánya térdet hajtottak a pap előtt. Per Omma olyan hangosan mondta az igent, hogy egész az ajtóig elhallatszott, de Sara éppen csak elsuttogta. Beritet a bokrok között látták egy falusi legénnyel. Az állítólag új telepet keres. Hiszen lehet vásárolni olyanoktól, akiknek régi papírjai vannak. Hogy Isakssont látták-é? Igen. Hosszasan beszélgetett a pandúrral...

Annának úgy rémlett, mintha Bäcklident is említette volna. A lány arca aggodalommal telt meg, amikor Isakssonról beszélt.

- Beszélned kell a pandúrral, a megsemmisült papírok miatt. Igen balul ütne ki a dolog, ha valaki más szerezné meg a birtoklevelet-modta Helge.

- Gudruntól nem vehetik el Bäcklident...

- Dehogynem, ha papírt kapnak rá. Apám azt mondja, hogy Mord sosem fizetett adót. A házat adó fejében lefoglalhatják, s a telepet új ember kapja meg. Hiszen, ha a papírok megvolnának, nyugodtan mehetnél a pandúrhoz s megmondhatnád, hogy ki fogod fizetni az adót. Akkor semmiképp sem tudnának titeket innen elűzni.

Gudrun, aki épp a gyermekkel volt elfoglalva odalépett hozzájuk s aziránt érdeklődött, hogy miről is beszélnek.

- Épp arról beszélünk, hogy nincsenek papírjaid.

- Papírjaim?

- Igen, a szerződések, amelyeket apád kapott, amikor ideköltözött.

Gudrun leült s összeráncolta homlokát. Nem tudott pontosan visszaemlékezni mindenre, ami hosszú betegsége alatt történt.

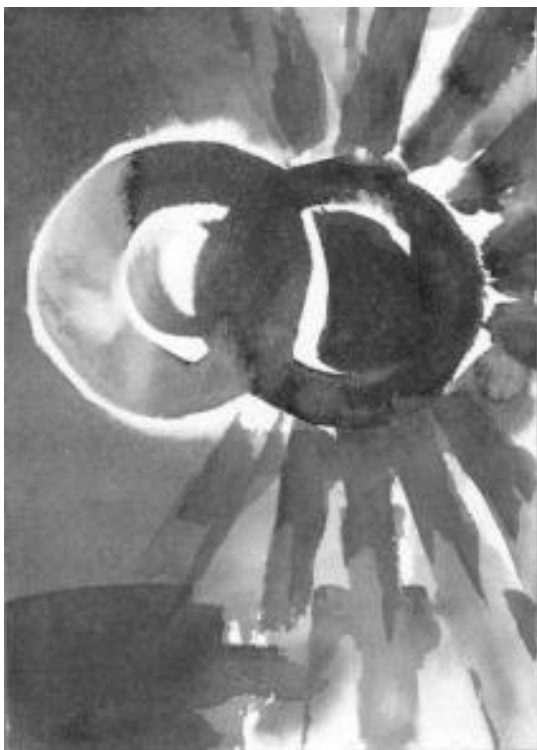
- Papír! – ismételte a szót. -De... valahol lenni kell írásnak. Anyám dugta el. Attól félt, hogy Mord valakinek eladja, ha nem lesz pálinkája.

Anna felugrott, arca lángolt a nagy buzgalomtól.

- Nem tudod hová dugta anyád?

Gudrun néhány másodpercig töprengett, majd felállt s futni kezdett a csűr felé. Helge és Anna utána siettek.

- Itt kell lennie!- mondta Gudrun s a tető felé mutatva kérte Helget, hogy emelje fel. Az eresz alatt kotorászott s egyszer csak nyírfaháncs-

Szelényi Lajos rajza

ból készült egyszerű táskafélét húzott elő. Anna majdnem kirántotta Gudrun kezéből, amikor nagy igyekezettel kinyitotta.

– Ez az! – ujjongott örömeiben – ezek a telep papírajai! – magyarázta. Most pedig olvassuk el! Szótagolni kezdte az elmosódott szöveget. Nyomatott betűket még csak tudott olvasni, de a kézírás kibetűzése nehezen ment. Mormolva követte az irtásos földről, a kaszálókról, a malomhelyről szóló sűrűn írott sorokat. Végre megtalálta, amit keresett.

Lelkesen mutatott rá a szövegre.

- Itt van! Húsz év adómentesség. S ez 1864. szeptember 16-án járt le. Négy éve, hogy Bäckliden adóköteles lett. Ez nem lehet túl nagy adó. Ha nincs pénzed, kölcsön kaphatod azt a tíz tallért, amit a kecskékért adtál. Azt hiszem, a pandúr megelégszik, ha kap valamit, hisz ínségév volt, és sokan tartoznak neki nagyobb adóval is.

- Ne aggódj a pénz miatt - mondta Helge, Anna figyelmességétől meghatódottan. Ezen a lányon sosem fog eligazodni.

- Akkor mielőbb eredj a pandúrhoz. Aztán menj el a paphoz is. Meg kell esküdnötök!

Enyhe pír futott át Gudrun arcán. Helgere nézett, aki nagy érdeklődéssel olvasott a papírokbán, s úgy tett mintha Anna utóbbi megjegyzését nem hallotta volna. Pedig de mennyire, hogy hallotta. Megesküdni! Ez nem olyan egyszerű, ahogyan Anna gondolja. Elég kínos lesz majd rendezni a papírokat a pandúrnál.

- Őszire majd rendbe hozzuk – szólalt meg végre.

Anna Bäcklidenben maradt éjszakára. Az idő alkalmas volt a télire való kéreggyűjtésre. Anna magával vitte Helget az erdőbe, s megmutatta a zöld fenyőket. Mutatta, hogy melyiket döntse ki s hántsa le a kérgüket, aztán akassza ki a napra száradni. Ha Gudrun elfelejtette hogyan kell a kérget lisztté őrlni, akkor ő szívesen segítségükre lesz. Kéregre mindenképp szükség van, még akkor is, ha jó termésű évet ad az Isten. Sohasem lehet annyira bőséges, hogy kéregliszt nélkül áttelelhessenek. Helge elhatározta, hogy megfogadja a lány tanácsát. Pazarlás tiszta lisztből kenyeret sütni, amikor van kéreg elég az erdőben.

A ház még mindig nem volt készen. Néhány gerendavastagsággal emelni kellett a falakat. A gerendák már ott feküdtek készen megfaragva, de egyedül Gudrun segítségével, Helge nem merte helyükre emelni. Nem akarta, hogy Gudrun megerőltesse magát.

Anna megígérte, hogy szól az apjának, és segítségével, talán már kaszálás kezdete előtt befejezhetik a házat. Helge addig sem maradt tétlenül. Sok-sok órába tellett, hánctot gyűjteni a tetőfedéshez, mivel a nyírfaerdő, ahol megfelelő hánctra akadt, elég messzire esett a háztól. Tűz felett tördelte a hosszú hánctnyalábokat, majd prés alá helyezte. Egyik reggel, alig százlépcsnyire az irtásos földtől, medveürüléket talált, de

nem szólt Gudrunnak, attól tartva, hogy nagyon megrémül. Ha majd ideje lesz, lelövi a veszélyes bestiát. A kecskéket a házhoz közel kötötte ki, s azt remélte, hogy a vadállat nappal nem merészkedik a házig. A puskát mindig keze ügyében tartotta.

Johann eljött. Alig egy nap alatt felrakták a még hiányzó gerendasorokat, s a hét végére a tetőt is felhúzták. A két férfi állványt épített a deszkafűrész számára, mert hiszen deszka és padló nélkül nem ház a ház, csupán nyomorult kuckó.

Másnap reggel hozzáláttak a fűrészeléshez. Egyikük fent állott az állványon, a másik pedig lent a földön – s szorgalmasan húzogatták a széles harcsafűrész, míg keresztül nem vágta a maguk elé fektetett gerendát. Aztán a deszkákat száradni tették. Őszig meg kell elégedniük a földpadlóval. A deszkafűrészelés nehéz és időt rabló munka, s a férfiak alig engedtek maguknak néhány órányi alvást. Ezekben a munkától terhes napokban kibújta a burgonya is.

Gudrun gondosan kiszedegette a burjánokat, szinte cirógatta a zsenge szárazakat, amint körülöttük hajladozott. A fiúcska éjjel nappal aludt. Helge úgy vélte, hogy fia aggasztóan kicsi. Johann azonban megnyugtatta, hogy a gyerkőc korához képest igen jól fejlett. A fű is dúsabban nőtt, mint remélni merték, s a björkneszi újtelepes hazamenésre gondolt: elérkezett a kaszálás ideje.

Teltek múltak a napok. A bäcklideni újtelepes kora reggeltől késő estig kaszált, Gudrun pedig izzadt a sok gereblyézéstől és a teregetéstől. Helge figyelmeztette, hogy lassabban dolgozzék, de Gudrun csak mosolygott, s még buzgóbban dolgozott. „Nem kell őt félteni! Most sokkal erősebb, mint azelőtt.”

Augusztus első hetében a csűr majdnem tele volt, s még sok karón száradt a drága széna.

Egy esős nap megzavarta ezt a szorgalmas munkát, s Helge kihasználva a kis pihenőt, átevezett Björknesbe megtudni, hogy Anna átjön-e néhány napra Bäcklidenbe. Merthogy szeretne lemenni a faluba, s nem szívesen hagyná Gudrun egyedül. Bár az utóbbi időben nem látott medvenyomot, de az ember sosem lehet eléggé biztos. Azt pedig nem hitte, hogy Gudrun bánni tud a puskával.

Anna megígérte, hogy átjön. Björknesben is elég jól álltak a széna-

csinálással, s ott úgyis annyi a dolgos kéz, hogy nélküle is meglesznek egy ideig. Azt kérdezte Helgetől, hogy Björknesből egyenesen akar-e a faluba menni...

- Igen, viheted a csónakot, mondta Helge. Szükségeitek lesz rá, ha majd a hálót kivetitek. A folyó bőségesen ontja most a halat.

Anna nyomban felkészült, hogy Bäcklidenbe evezzen. Helge elkísérte a csónakig.

- Hol a puskád? – kérdezte Anna meglepetten.

- Nem hoztam, úgy gondoltam, jobb, ha Gudrunnál hagyom.

- Itt az enyém, fogjad! – mondta Anna és anélkül, hogy választ várt volna, leakasztotta nyakából a puskaporos szarut meg a golyószacskót is. – Egy kicsit feljebb kell céloznod és jó adag löport tegyél bele, ha medvegolyóval töltöd.

Helge megköszönte. Puska nélkül járni a vadonban majdnem egyenlő a meztelenséggel. Anna ellökte a csónakot a parttól, s mire kijutott a szélesebb vízre, Helge is útban volt a falu felé.

Erdős, bozotos kietlen vidéken át, többnapos vándorlás előtt állt.

Hosszúra nyúlt a két nő várakozása Bäcklidenben. Négy nap telt el, de Helge még nem tért vissza.

Gudrun nyugtalankodott.

- Valami történt!

Anna nyugtatta, hogy hosszú az út oda meg vissza.

- De hiszen csak a pandúrhoz ment megmutatni a papírokat, s csak annyit szándékozott vásárolni, amennyit elbír a hátán.

- Lehet, hogy súlyos a terhe, és többször pihennie kell.

Gudrunt ezek a szavak nem nyugtatták meg. Helge azt ígérte, hogy három nap múlva visszajön.

„Biztosan történt valami! Érzem én ezt!”

A két nő a szénacsinálással bajlódott. Amikor a karókra terített széna megszáradt, hozzáfogtak a behordáshoz. Bäcklidenben már annyi volt a takarmány, hogyha kétszer annyi kecskéjük lett volna, az sem tudta volna elfogyasztani a tél folyamán.

És minden reggel kivetették a hálót. Apránként fogyott a só, csaknem tele hordó halat tettek el télire.

Anna az új házban készített magának puha szénaágyat. Gudrun továbbra is az istállóban hált, mert attól tartott, hogy éjjelenként máshol hidegben lesz a gyermek. Az új házban betették ugyan ablakokat, de az ajtódeszkák még száradtak, s az ajtónyílást még csak ideiglenesen lehetett eltorlaszolni, ezért aztán huzatos volt a helyiség.

Anna rosszul aludt. Nem a nehéz munka miatt. Igyekezett elhessegetni magától minden háborgató gondolatot, de azok egyre csak visszatértek, makacsul és tolakodóan jöttek, mintha örökre gyökeret akarnának verni a fejében. Gudrun már nem volt többé az a szegény Mária, aki oltalomra szorul. Egyre inkább a vetélytársnőt látta benne, aki együtt lakik azzal a férfival, akivel valamikor maga remélt új telepet építeni.

Néha, amikor a nehéz szénakupacokat cipelte, mélyeket sóhajtott

Arra gondolt, hogy ez a széna az övé lehetne. Az övé, meg Helgeé!

Éjszaka forró testtel feküdt, s a mennyezetet nézte, amelyet még nem kormozott be a füst. Szegény nyomorultnak érezte magát. Kínjában majdnem felkiáltott. „S a gyermek!” Igen, a gyermek is az övé lehetne.

Undorodott nyomorúságától.

Úgy érezte, hogy semmivel sem jobb, mint Mord, vagy akármelyik véres kezű gonosztevő, aki bűnös, törvénytelen életet él.

Ilyen szenvedések közepette Istenhez kiáltott, hogy szabadítsa meg a gonosztól.

Helge ötödik nap sem jött meg, s már maga Anna is töprengeni kezdett. Nem szerencsétlenségre gondolt, de van más, ami megakadályozhatja visszatérésében. Nagyapja szavai jutottak eszébe: „Helge talán gonosztevő, aki a vadonban keres menedéket”. Arra gondolt, hogy több minden ezt a feltevést igazolja. „Kerülte, hogy a faluba menjen. Lehet, hogy amikor Bäcklidenben bemutatta papírjait, a pandúr elfogta?”

Anna belegabalyodott töprengéseibe. „Helge nem lehet gonosztevő, mert nem olyanok a szemei...” Végül ezzel győzte meg magát.

Ezen a napon Gudrun alig dolgozott valamit. Hosszasan üldögélt, ölében ringatta gyermekét, mint, aki halottat gyászol.

Másnap Helge megérkezett. Borjas tehenet vezetett, hátizsákja majdnem ötven kilót nyomott. Gudrun felzokogott, amikor meglátta, Annára bízta a gyermeket, és Helge elé sietett.

Anna remegve tartotta térdén a fiúcskát, és mélyen belenézett a búzakék gyermekszemekbe. Hirtelen erős kísértés lett úrrá rajta, gyorsan kigombolta blúzát és mellére illesztette a gyermek száját. A fiúcska orra belefürödött a puha emlőbe. A lány arca lángvörös lett az izgalomtól. A gyermek néhány pillanatig nyugodtan feküdt, aztán elfordította fejét. Piciny száját fintorrá csücsörítette, szemében csalódás tükröződött.

Anna, amikor meghallotta Helge hangját, gyorsan összehúzta blúzát. A forróság még látszott az arcán, amikor a férfi belépett.

A fárasztó út végén Helge szükszavú volt. Annának mégis sikerült néhány dolgot kiszedni belőle. A tehenet a templomtól néhány kilométernyire fekvő faluban vette. Nehéz most állapotot vásárolni, - majdnem mindenütt kövér fű nőtt az idén. Helge elégedett volt a tehénvásárral.

- A pandúr látta a papírokat, átvette a hiányzó adót és bejegyezte.

- És a pap?

Anna szíve hevesen vert, amikor halkan megkérdezte. Helge a fejét rázta, nem találkozott a pappal.

- Akkor hát nem esküdtek a következő ünnepekor!

A férfi érthetetlenül motyogott valamit. Rosszul esett neki, hogy Anna az esküvőre emlékeztette, mert ő nem esküdhet. Örvendenie kelle-ne, hogy minden baj nélkül sikerült elintéznie a dolgát a pandúrnál.

„Nem tanácsos további csodákat kierőszakolni a sorstól – gondolta - az ilyesmi könnyen szerencsétlenséget okozhat.”

Anna újra kipirult. Igyekezett visszafojtani örömét: Helge és Gudrun nem esküdhetnek az ősszel.

Gudrun megtisztított hallal jött, s mialatt sütötte, Helge kicsomagolt. Erős ajtó-vassarkokat, zárat és szögeket vásárolt. Az élelmiszerek között legnagyobb csomagban a só volt. Egy darab gyolcsot, cérnát meg kötőfonalat is hozott, hogy Gudrun ruhát varrjon a gyermeknek. Legvégül két tarka gyapjúsálat vett elő.

- Ezt nektek hoztam, amiért oly ügyesek voltatok! – átnyújtotta a sálakat. Mindkettő pontosan egyforma volt. Gudrun hálás mosollyal vette át a sajátját, s félretette, mert sok tennivalója volt a tűz körül. Anna zavarában csak állt, s úgy tartotta kezében a sálat mintha a kezét égetné. Helge hozzá lépett.

- Hadd lám! - Kivette a lány kezéből a sálat, s Anna vállára borította. Aztán vigyázva összehúzta a lány álla alatt. Anna arcát vidáman színes keret övezte. Tekintete a férfiéval találkozott. De nyomban lesütötte szemét.

- Nem kellett volna – suttogetta.

A férfi nevetett.

- Dehogynem!

Vacsora után nyugovóra tértek.

Ezen az éjszakán, arcát a sálhoz simítva aludt Anna.

Másnap hazaindult. Gondolataiba merülve vándorolt a Björkmes felé vezető fenyves csúszós ösvényein. „Nem megyek többet Bäcklidenbe. Jobb, ha nem látom őket... „De tudta, hogyha Helge ismét segítségét kéri, nem képes majd megtagadni. „S a gyermek... Óvakodnom kell a csecsemőtől! Nem tanácsos az ilyen kis porontyot kézbe venni, ha már saját magának nem lehet gyermeke. De merre is vegyem az utam? Mindegy, akár merre, csak még egyszer ne kelljen Helge előtt állni s remegve, azt a furcsa forróságot érezni.”

Bäcklidenben mit sem sejtettek Anna tusakodásáról.

Mindenfelé még több takarmányt kaszáltak, sárgállott a vetés. Gudrun óvatos kezei az első burgonyafészket vizsgálták. Helge minden este az eget kémelte: tartott a fagytól. Sietett a szoba padlózásával, vasalta a külső ajtót, ágyat, asztalt és két széket készített.

És megérett a gabona, anélkül, hogy a fagy kárt tett volna benne. Egy áldott napon learatták a szorgalmas kezek, az új termés tető alá került. A krumplit télire a ház alá vermelték. A gazdagság láttán Gudrun szíve hálától repesett.

Ezekben a napokban egyházi ünnep volt a lappok kápolnájában, de a bäcklideniek, mert nem vettek róla tudomást, ez is nyomtalanul tovasiklott. Úgy gondolták, fontosabb dolgok is vannak, mint az esküvő, a keresztelő, meg az anyakönyvezés. Egy tehén, amely minden pillanatban megborjazhat, elég okot adott az otthonmaradásra.

Azon az estén, amikor Gudrun az első sajtár tejjel belépett a házba, csillagként ragyogott a szeme.

- Végre a mennybe jutottunk! – suttogetta lányan.

A férfi átölelte, megcsókolta.

De amikor az asszony megfordult, hogy gyermekét szoptassa, Helge gondterhelten azt gondolta, hogy ő igen messze van a mennytől. A bő termést hozó esztendő örömein túl - riasztó rémeket látott.

Huszonyolcadik fejezet

Szélényi Lajos rajza

Anna ezen az őszön a lappokkal tartott. Kelet felé mentek. Inga veszekedett Johannal, amiért ilyen kalandba engedte. Johann úgy vélekedett, legidősebb lánya elég érett ahhoz, hogy a maga sorsáról döntsön. A lappok között legalább annyira megállja a helyét, mint akármelyik falusi gazda udvarán. Itthon úgy sem volna maradása.

Karácsony előtt Johann ellátogatott Bäcklidenbe.

A vadászatról beszélgettek Helgevel, mert az: most sokkal többet ígért, mint előző évben. Az enyhe tavasz oltalmába vette az erdő madarait, fiókáikat kikelthették, felnevelték. Nyúlban sem volt hiány. A róka – és a farkasodúkban is jól fejlett kölykök örültek az életnek.

Johann megtapogatta a falon kifeszített róka bőröket. Megállapíthatja, hogy a tisztításukban, kifeszítésükben hiba nincs.

- Úgy látom, vadásztál már mielőtt erre a vidékre vetődtél.

- Ejsze vadásztam.

- Sok a vad tifelétek?

- Most kevesebb, mint régen. Sokan járnak puskával.

- Nagy falvak vannak arrafelé?

Helge összeráncolta szemöldökét. Többre becsülte Johannt, mintsem hogy kíváncsiskodása miatt legorombítsa.

- Vannak hát, - elég nagy falvak - mondta vontatottan.

- Gondolom, jó vetések lehetnek arrafelé. Látom, jól bánsz a puskával. És a kaszával is. De azt még nem szoktad meg, hogy kéregörletet keverj a lisztbe. Odalenn a fagy nem égeti meg a vetést?

- Nem. Sem a rozst, sem a búzát.

- Búza... csodálkozott Johann – Terem ott búza? – Ugyan biza, jó messziről jöttél.

Helge azt mondta, hogy soknapi járőföldre van a szülőfaluja, de a helység nevét nem említette. Hogy másra terelje a szót, megkérdezte, van-e Johannak kedve megnézni az egyik róka-csapdáját, amíg Gudrun valami ételt készít.

- Már kétszer elvitte a róka a csalétket, mindkétszer meglógott.

Helge a ház körül, széles területen, több egyszerű csapdát állított fel. Olyanokat, amilyeneket az itteni újtelepesek szoktak. A csapdák egyike az erdő szélétől mintegy ötvenméternyire, az istálló háta mögött volt. A földtől embermagasságyira egy fiatal fa csúcsát villásra fűrész-

szelte, a villaágra halat erősített csalétkül.

Johann észrevette a hibát.

- Készítsd mélyebbre a villát, s ne ilyen szélesre. A róka így könnyen kiránthatja a lábát...

- A többi csapda jobb - vélte Helge. - A jövő nyáron farkasvermet ások.

Johannt érdekelte a verem. Errefelé nem szoktak vermet ásni. A farkast vagy szíve üldözik, vagy pedig odújában ejtik el, amikor kölykei még kicsinyek. Egyébként a farkas inkább a lappok ellensége, mint az újtelepeseké.

- Gondolod, hogy belemegy majd a verembe?

- Persze, ha megfelelő csalétek is van benne. A kakas, ha végigkukorékolja az éjszakát, vonzza a farkast. Tavaszra szeretnék néhány tyúkot keríteni. Ha kikeltenek egy tucat tojást, s kakas is lesz, a fiatal kakas kitűnő farkascalétek.

- De mi lesz, ha a róka viszi el?

- Nem olyan könnyű a kakast elvinni! A róka ugyanolyan könnyen juthat a verembe, mint a farkas. Igaz ugyan, hogy nem sok köszönet lesz a rókafogásban, ha a farkas is ugyanazon éjjel talál jönni.

- Láttad-e a medvenyomot? – kérdezte Johann. – Valószínűleg egy nagy medve telet itt a Bäcklidentől északra elterülő hegyekben. A nyáron Junseleben megtépett egy tehenet, és a templomközséghez közel eső legelőn leütött néhány kecskét.

- Miből gondolod, hogy itt a közelben tartózkodik? Tavasz óta nem láttam medvenyomot.

- Nilssel követtük a bestia nyomát a havon, de a sötétség miatt vissza kellett térnünk. Másnapra pedig sok hó hullott. Tulajdonképpen azért jöttem, hogy figyelmeztesselek, ha ráakadsz a barlangjára, szólj át hozzánk, hogy segítségére legyünk. Nem tanácsos egymagadnak kikezdeni vele. Az ember, ha egy lövéssel nem teríti le, fagyos kezekkel nehezen döfheti le dárdájával.

Helge megígérte, hogy szólni fog, ha valami gyanúsat észlel erdei vándorlásai alkalmával.

Mire visszatértek a házba, elkészült a vacsora.

Helge elgondolkodott. Szerette volna Annát újra Bäcklidenbe hívni,

hogy mialatt ő a falut járja, Gudrun ne legyen egyedül. Nem szeretne volna Gudrun egy napnál hosszab ideig magára hagyni.

-Télre ment, vagy velük marad?

- Ezt bizony nem tudom. Gondolom, hogy szívesebben lenne asszony valamelyik újtelepen. Lehetséges, hogy valaki majd ráveti a szemét a faluból. Nem hiszem, nem nemet mondana, ha látná, hogy földhöz meg állatokhoz juthat. Alig hiszem, hogy szolgáló lesz belőle.

- De hiszen Björknesben sem kell tétlenkednie.

- Nem marad. Magam sem értem ezt, mert az elmúlt évben, nehéz lett volna rávenni arra, hogy velünk jöjjön, ha az éhség előzőtt volna benünket Björknesből. Egész nap, puskával a hátán, az erdőt járta, s arról beszélt, hogy írtásba fog. Mintha egymaga akart volna új telepet létesíteni. Az ősszel aztán valami más bűjt belé... Azt hiszem jobb, ha nem szólunk a dolgába. Hagyjuk, hogy csináljon, amit akar. Az igaz, hogy nem örülnék, ha valamelyik lappkunyhóban válna asszony belőle. Nem jó, ha a lappok meg újtelepesek keverednek. A gyermekek miatt sem...

Besötétedett. Helge tanácsosnak tartotta, hogy Johann náluk éjszakkázzék. De Johann mindenképpen még aznap haza akart jutni. Kikísérte szomszédját. Nyugodt csillagos est volt, s a látóhatár peremén északi fény villant meg időnként.

- Hideg lesz az éjjel.

- Igen, üvölteni fognak a farkasok. - Johann beigazította lábát a sílécbe. - Különös... mormogta inkább csak magának.

- Micsoda?

- Hát az, hogy a Simon lány valamennyire helyre jött. Visszakapta az eszét, amikor megszülte a gyereket. El sem hinném, ha nem a saját szememmel látom.

- Azért az nem ment olyan egyszerre - jegyezte meg Helge komolyan. - A tél óta állandóan javult az állapota.

Elmesélte azt az esetet, amikor Gudrun őrtjögött, mert Isaksson elvitte Näverbäckenből a szénát.

- Már akkor a javulás útján volt.

- Lehetséges – mondta Johann. Csodálatos. Ha akkor Mordnál hagyod, bizony mondom, nem lett volna ember belőle. Ha apám még élne, ő is csodálkozna, hogy mit tettél ezzel a lánnyal. Az öreg azt hitte, go-

nosztevő vagy, aki itt keres búvóhelyet .

- Úgy? ...Szóval ezt gondolta...? - dünnyögte Helge. Lángba borult arcát elrejtette a sötétség.

- Hanem azt nem értem, miért jöttél el arról a vidékről, ahol búza terem? S ahol a fagy nem emészti a vetést. Akárhogy is van, megszorítom a kezed, amíg élsz tisztelni foglak, amiért segítettél Máriának emberré lenni. Közülünk ez senkinek sem sikerült volna. – Johann kezet nyújtott Helgenek. - Most aztán hadd menjek! Add át üdvözetem aszszonyodnak. – Marokra fogta sibotját és útnak indult. eltűnt az éjszakában.

Helge még ott állt egy darabig. Ráérősen figyelte, amint Johann eltűnik az éjszakában.

Ezen a télen, a bő termés ellenére sem volt felesleg odafenn a hegyekben. A szántóföldek túl aprók voltak, ahhoz, hogy a kenyér tavaszig elég lehessen. A burgonyával is csínján kellett bánni, hogy ültetni való is maradjon. Igaz, hófajd elég akadt a hurokra, de ettől még ráfanyalodtak a rókahúsrá is. A hófajdot el kellett adni. Aki a jó esztendőben nem szerzett magának ruhát, az bizony holta napjáig is rongyokban járhatott. S az még fontosabb volt, hogy legyen mit a gyermekekre adni. Nagy bajban van az, akinek a gyermekei nem hagyhatják el az ágyat, mert nincs ruhájuk. És mindenféle szerszámot is be kell szerezni a bőrök árán: kaszát, fejszét, fűrész... Golyót, meg puskaport, és fonalat a halászhálókhhoz. Ki kellett használni a bő esztendőt ahhoz, hogy a szűk esztendők kiáltó hiányait valahogy bepótolhassák.

Helgeék jobban álltak, mint általában a többiek.

Kicsi a család, s Helge tehetős volt, még az inségév alatt bevásárolhatott. Az egész hegyvidéken alig akadt olyan boldog asszony, mint Gudrun. Nyugtalan volt, amikor Helge késő estig nem tért haza, de egyébként nem voltak gondjai.

Helge néha szorongást érzett, amikor Simon lányát járnikelni látta képzelt paradicsomában. „Vajon visszaesik-e ismét abba a sötétségbe, ha valami csapás éri őket? S akkor megint ott ülne ringatódzva, lelógó kezekkel, fénytelen szemekkel?” Voltak éjszakái, amikor latolgatta, talán okosabb volna asszonyostól, gyermekestől eltűnni Bäckldenből.

Most, amikor a kora tavaszi havon még könnyű a közlekedés. Mert-hogy helyhez kötöten úgysem élhetnek soká, a tél csupán kegyelmi idő a számukra.

Félelemérzete fokozódott a februári bőrvásárkor. Szívdobogást kapott, amikor a pandúr közelébe került. Igyekezett mielőbb kikerülni a faluból, kevesebbet vásárolt, mint eredetileg tervezte.

Helge töprengővé vált: a menekülés nem könnyű. „Mit mondjak Gudrunnak, hogy megértse Bäcklidet el kell hagynunk? Mennyivel könnyebb lett volna a múlt télen, amikor akár a világ végéig is követett volna. Nem kérdezte, merre visz az út... De az állatok... azokat nem vihetjük magukkal...”

Helge igyekezett elüzni magától minden aggodalmat. „Bäckliden biztos hely. Legalább olyan biztos, mint bármely másik. Mord húsz hosszú esztendeig lakott itt. A vadon most sem rosszabb rejtkehely, mint azelőtt. Csak megházasodnom nem szabad. A nevem nem kerülhet az egyházi könyvekbe. Ha ezt sikerül elkerülnöm soha senki nem talál meg.

Lehetetlen volt Gudrunnak nem észrevenni, hogy Helgenek komoly aggodalmai vannak. Egyik este, amikor a férfi a szokottnál is lehangoltabbnak látszott, megkérdezte, hogy mi bántja. Helge az asztal felett megragadta Gudrun kezét:

- El kell költöznünk! – mondta fanyarul.

Az asszony megrezsent s búzakék szemei tágra nyitak a csodálkozástól.

- Elköltözni?! - tűnődött. – Miért kell innen elköltözni? Sehol sem lesz jobb dolgunk, mint itt.

A férfi sóhajtott. „Megmondjam neki...? Nem! Nem tehetem, mert nem tudhatom, hogy mily erősek azok a szálak, amelyek elválasztják őt a sötétségtől!” Morgott valamit. Megbánta, hogy szólt. Gudrun ijedten nézett rá.

- Nem mehetünk el, hisz házuk van... Jóságunk van, s még több földet kell feltörnünk, ha majd ásni lehet már. Mondd, hogy nem kell elköltöznünk! – esdeklően nézett a férfira.

Helge megértette, hogy lehetetlen elköltözniük. Másképp kell az őt fenyegető veszedelemmel szembenéznie.-

- Nem, nem hagyjuk el Bäcklident!- mondta határozottan, miközben keményen szorította Gudrun kezét.

Helge álmatlan éjszakáin továbbra is azon töprengett, hogyan hárítsa el majd a rettegett katasztrófát.

A nappalok egyre hosszabbodtak. Tavaszodott.

Huszonkilencedik fejezet

Helge hazafelé tartott az erdőből. Előző nap hurkokat vetett ki a bokrokra, ahol fajddürgésre számított, s most hat pórul járt fajdkakas lógott élettelenül a lombok között. A zsákmány éppen jól jött, mert a hal már igen sós volt a huzamos tárolás következtében. Még jó ideig eltart, míg a folyó megnyílik, s a téli halászatot még nem próbálta.

Amikor Helge megpillantotta a házát, erős recsenést hallott az erdő fái felől. Megállt. Ötvenméternyire, a bozótból jött a zaj. Lövésre készen tartott fegyverrel egy fatörzshöz lapult. Távolodó csörtetés jelezte, hogy súlyos állat halad az erdő mélye felé. A bokroktól nem látott semmit.

Előretartva puskáját a bozótig lopakodott, ahol hatalmas medve-mancsok nyomára bukkant. És akkor mintegy kétszáz lépésnyire, nagy, sötét árnyék surrant a fák között. Helge az izgalomtól lihegve megállt. Lemondott arról, hogy üldözőbe vegye a medvét. Nem volt felszerelve ahhoz, hogy medvére vadásszon: puskája söréttel töltve, a medveölő dárdája pedig otthon maradt. Éhes is volt, és azt gondolta, hogy még hosszú órákig eltarthat, amíg elejti a vadállatot.

Helge hazaért. Fiúcskáját sírva találta a padlón. Karjába a vette s várt, hogy Gudrun előkerüljön az istállóból. Kinyitotta az ajtót, és kiáltva hívta. Választ nem kapott. Letette a gyermeket. Szaladt az istállóhoz. Az ajtót kívülről bereteszelve találta. Mégis bement. Az éhező állatok látva, elébük rakott egy jó öllel. A fásszínbe sietett. A fejsze nem volt a helyén. „Gudrun tüzelőért ment az erdőbe” – gondolta.

Gyermekírást hallott. Kiáltotta még néhányszor Gudrun nevét, aztán bement a házba. Azzal nyugtatta magát, hogy a medve ritkán támad emberre, ha nem kapott sebet.

Megetette a gyermeket. Fia már nem kapott anyatejet, habzsolta a lisztpépet. Hideg volt a hamu a kályhában, tüzet gyújtott. Bizonyos volt abban, hogy Gudrun már több órája elment. Lefektette gyermekét, aztán nagy adag lőport s golyót tömött puskája csövébe, elővette a medveölő dárdáját és bezárta maga mögött az ajtót.

A tisztásokon, itt-ott apró foltokban, előbukkant a hó alól a föld, nem volt nehéz nyomon követnie Gudrun, helyenként a szánkója nyomai jól kivehetőek voltak a kemény kéreghavon. Az erdőben nagyokat kiáltott. A fák és bokrok mentén több szánkanyomot is látott. Gudrun többször is cipelt haza tűzrevalót. Helge a legfrissebb nyomot követte. Felhőrdült, amikor egy szél döntötte fenyő mellett véres színhelyre érkezett. Majd összerogyott fájdalmában, zihálva meredt a medvetalpnyomokra. A fenyő fölből kifordult gyökerénél Gudrun feküdt. Testét mindenütt annyira szétmarcangolta az állat, hogy alig bírta ránézni. Vad tekintettel pásztázta az erdőt, görcsösen markolta meg a dárdát. Ha meglátta volna a medvét, bizonyára rárontott volna. Az erdőben csönd volt, nesz sem hallatszott. Bénító, fojtó csend feküdt a vadonra.

Amikor újra működni kezdett az agya, nem gondolt a medvével, fogta a tetemtől néhány méternyire fekvő fejszét, ágakat vágott, szánkót készített, ráfektette a halottat, fenyőgallyakkal befedte, mintegy ravatalon, és indult hazafelé. Arca merev volt, lába remegett, nehezen lélegzett.

A gyermek még aludt. Néhány másodpercig elnézte kicsiny kerek arcocskáját. Pici szája Gudrunra emlékeztette. Megsimogatta fia szöke fejét. „Mi lesz ezzel a kicsiny anyátlan gyermekkel?”

A ház végében lévő kamrát raktárnak használták. Helge kicipelte onnan a halas hordót, a lisztet, a szedres és az áfonyás hordókat. A vetőmagot is ott tartották. „A gabona maradhat! Nem lesz baj abból, ha Gudrunnal egy helyen van...”

Helge kábultan behúzta a szánkót a kamrába és becsukta az ajtót. Nem evett, gépies mozdulatokkal kopasztotta a fajdkakasokat. Időnként, amikor a medvére gondolt, reszketett a düttől.

A kisfiú felébredt. Felült. Körülnézett.

- Mamm-mamm!

A gügyögés szíven ütötte Helget. Őlébe vette a gyermeket, és a tűz mellé ült.

- Mamm-mamm! – hívta az anyját a kis árva.

- Mama elment, fiacskám – mondta keserűen a férfi. Messze, messze ment s most nekünk nélkülük kell boldogulnunk. – Úgy magyarázott a csecsemőnek, mintha az értené, hogy mit mond. A kis poronty jól érezte magát apja térdén, nevetgélt, belekapaszkodott apja hajába. Helge lefejtette a gyermek kezét, nem tűrhette nevetését. Ellátta éjszakára a gyermeket. Elrendezte az állatokat.

Amikor szürküllött, a ház melletti tisztás közepére nagy karót vert. Tudta, hogy amíg el nem pusztítja azt az átkozott vadállatot, nem lesz nyugodalma.

A hold kerek korongja sápadt fénnel árasztotta el a bäcklideni tájat. Nagy kő mellé húzódtott s az erdőt figyelte. Szeme belefájdult a nézésbe. Biztosra vette, hogy a medve nem távolodott el túlságosan messzire, arra számított, hogy a kecske mekegése odacsalogatja majd a gonosz vadállatot. Mozdulatlanul ült. Arca kőmerev. Kezeügyében puskája és a dárda. Órák teltek, mint a percek. A kecske valamikor elhallgatott. A ház és az istálló sötét árnyékot vetettek. Semmi nesz. A ház mögött, a túlsó parti erdős hegyek sötét körvonalukat mutatták. Helge türelmesen várt.

Amikor a szerencsétlen kecske rángatni kezdte a kötelét és halálra rémülten mekegett, Helge megragadta a puskáját. Az erdő mélyéből sötét árnyék vált ki és a holdsütötte tisztás felé közeledett. A medve egyenesen a kecskének tartott. Lompos szőre, mint valami lebernyeg csüngött rajta erőspofájából sűrű nyál folyt. A lövés eldőrdült. Az erdő óriása bődülten üvöltött, a kerges havat tépte, mancsai alól szertefröccsent a jég, miközben tovább folytatta útját a kecske felé.

Helge letette a puskát. Megragadta a dárdát, s nagyot ordítva kiugrott rejtekhelyéről, hogy megakadályozza a medvét abban, hogy kárt tegyen a kecskében. Magára is vonta a medve figyelmét. Hegyeken visszhangzó, vad bömböléssel cammogva közeledett a lompos bestia. Fejét előre-hátra lógatta, apró szemei vést jóslóan izzottak. Helge, előre szegzett dárdával a kőhöz hátrált. A jég csúszós volt s jól tudta, ha egyensúlyát veszti a csúszós jégen, a harc igen rövid lesz. A kő melletti hómentes

részig követte a két lábra állt, böszült medve s vadul csapkodott súlyos mancsaival. Aztán négy lábra ereszkedve oldalt húzódtott, hogy onnan támadjon. Helge, szilárd talaj érezve a lába alatt sziszegte:

- Gyere te.... te bestia!

S jött a medve bömbölve, csapkodva. A vadságnak s az erőnek orkánjaként vetette magát a férfira. Másodpercek múlva Helge vérző vállal, fegyvertelenül szaladt a kő körül. Nyomában a vérengző vadállat fájdalomában és dühében üvöltve megpróbált felkapaszkodni a kőre, hogy onnan vesse magát megsebzőjére. Helge kabátja ujját egyetlen mozdulattal letépte a súlyos mancs. Meg sem próbálta, hogy a házba meneküljön, hiszen az versenyfutás lett volna a halállal. A medve büzös lehelete időnként a Helge arcába csapódott. A golyó hatalmas lyukat tépett a medve mellébe, s a dárda is sebet ejtett rajta. Olykor lihegve megállt egy pillanatra, majd ordítva tovább kergette a férfit. A kecske szüntelenül mekegett az oszlopnál, de Helge ezt nem hallotta. Patakokban folyt róla a verejték, szédült, vörös ködben látta a Holdat. Iszonyúan fáj a válla, de előkapta kését, jóllehet tudta, hogy a medvével való közelharcban, nem használhatja anélkül, hogy őt magát halálra ne sebezzenek a súlyos mancsok. A küzdelem egyre lassúbbá vált. A medve lógó nyelvvel véres ösvényt taposott a kő körül. Helge megbotlott, csaknem elesett. Összeszedte minden erejét. És szúrt, döfött. A vadállat szívét célozta. A medve hörögve összeomlott lába előtt.

A Helge lába is megroggyant, térdre esett. Aztán imbolyogva, mintha részeg volna, feltápáskodott. A medve mozdulatlanul feküdt. Nem merte kihúzni belőle a kését. Óvatosan hátrált, félt, hogy a vadállat ismét talpra áll. Néhány lépésnyire a puskájába botlott. Nagy nehezen felemelte, és a házig vánszorgott vele.

Harmincadik fejezet

Gyereksírásra ébredt. Nyögve ült fel ágyában. Feje zúgott, torkában forró szárazságot érzett. Amikor a vizes vödörig ment, úgy érezte, hintázik vele a padló.

A nap már magasan állott, amikor ügyyel-bajjal, lihegve tüzet gyűjtött az üst alatt. A tűzhely falának támaszkodva letörölte arcáról az iz-

zadságot. Válla elmerevedett, bal karja megtagadta az engedelmisséget. Minden erejét össze kellett szednie ahhoz, hogy rendbe tegye a kicsit. Kásával etette. Ő maga semmit sem evett, csak vizet ivott. Szomjúság gyötörte. Mielőtt az istállóba indult, a vederben lévő maradék vízzel arcát hűtötte.

Az istállóban bögött a tehén, Helge megpróbált oda eljutni. A szédüléstől imbolyogva, összeszorított foggal, időnként pihenőt tartva járta az istállót, enni és inni adott az állatoknak. Aztán visszavászorgott a házba, alétan feküdt estig, mikor a gyereksírás ismét talpra kényszerítette. Éjszaka jajgatott fájdalmában, lázalmában Gudrunt hívta, figyelmeztette, hogy óvakodjék a medvétől. Később, felocsúdva, amiatt aggódott, hogy Gudrunknak nincs koporsója.

Állapota másnap sem javult, teste sebláztól égett. Kóválygó fejjel erőlködött, hogy ételt készítsen a gyermeknek. Kezét megégette, az istállóban elájult, félórányit hevert az állatok között. A fekvés sem használt. „Björknesbe kell mennem, hogy a fiúcskát megmentsem. Indult volna a két kilométeres útra, de képtelen volt magára húzni a kabátját. Önkívületben roskadt az asztal melletti székre, felsőteste az asztalra borult, nyilalló fejét fogta.

Amikor a gyermek újra sírni kezdett, feltápáskodott, tapogatva ke-reste puskáját és a lőporos kürtöt. Kivánszorgott a ház elé. Töltött és lőtt. Aztán újra töltött és lőtt. Mindaddig, amíg elfogyott a lőpora. Aztán a falnak támaszkodva az erdőt figyelte, onnan várta, hogy riasztó lövéseire választ kapjon. Körülötte a rengeteg, hegyek, hófedte csúcsok. A tisztáson, a kő körül hollók keringtek. Vészjóslóan csendes volt a táj.

Helge napokig forgolódott fekhelyén, lázalmában összerosódtak a napok. Azt álmodta, hogy Gudrunnal együtt magas hegyeken, erős hóviharban vonszolja magát. Aztán hullámozó rozstáblához ér, kaszája kezében, és rettenetesen verejtékezik. Fiatal lányt látott, aki sírva kapaszkodott belé, s akinek megígérte, hogy ölni fog.

- Vízet! – suttogta Helge rekedten. – Vízet!

De senki sem adott neki vizet. A durván összeácsolt bölcsőben kislia sivalkodott, az éhség gyötörte.

A végzetes kimenetelű eset utáni negyedik napon Torkel állított be a

bäcklideni házba. Rénszarvasaival néhány mérföldnyire járt, az újteleptől vonultak, és Torkel kíváncsi volt Gudrun fiacskájára. Mindkettőjük apjának érezte magát. A ház előtti tisztáshoz érve látta, hogy mi történt. A medve élettelen teteme és az élettelen ház rosszat sejtetett. A házhoz sietett, feltépte az ajtót, néhány pillanatig tájékozódott, aztán a bölcsőhöz lépett. A gyermek alétlan feküdt.

Torkel megérintette az újtelepest.

- Helge!

Helge nem válaszolt, nem mozdult. Torkel meggyőződött róla, hogy lélegzik. Békén hagyta. Tüzet gyújtott, az istállóba sietett, takarmányt és vizet adott a kiéhezett állatoknak. Visszatérve a házba, megmosdatta a gyermeket, és enni adott neki. Ezután Helgen segített. Helge, nehezen tért magához. Lázasan bámult a lappra, és suttogva inni kért. Torkel meleg vizet adott neki.

- Hol van Mária?

Helge megtörölte izzadt homlokát.

- A mennyben! – suttogta később.

Torkel lélegzetvisszafojtva várt. Többet akart tudni. Helge villogó szemekkel, vadul integetett, csapkodott.

- Vannak a pokolban medvék? – kérdezte dühösen. – Mert nemsokára én is ott leszek és kést döfök minden vadállatba!

A lapp igyekezett megnyugtatni a beteget. Róla is csurgott a veríték.

- Azt mondd, Mária a mennyben van. Hol fekszik?

Helge a kamra felé mutatott. Komor képpel tért vissza. Megvizsgálta Helge sebeit. „Orvosságra és varázslatra lesz szüksége”. Elővette kését, elmormogott valami ráolvasást, és a kés pengéjét Helge vállsebének szélére fektette, hogy megkösse a betegséget, amíg erősebb gyógyszert szerez számára.

Helge arra kérte Torkelt, hogy fiát vigye Björknesbe.

- Johann majd gondját viseli... Az állatokat, ha nem akarja megtartani, adja el... Van egy kis pénzem... azt is add át neki. A csónak és minden felszerelésem legyen az övé. A házért is kaphat pénzt... Gudrunt koporsóban vigyétek le a kápolnához... Velem pedig ne bajlódjatok...

Süket csend telepedett a házra.

A lapp megfogta Helge élettelen kezét. Valamennyi idő múlva sietve elhagyta a házat.

Szürkületkor tért vissza. Vele volt Anna is. Csurgott róluk a veríték, futva jöttek. A lány a fát hozott, tüzet gyújtott. Aggódva figyelte az ágyon elterült Helget.

- Él?

Torkel, nem figyelt rá, nem válaszolt. Gyógyfüveket szórt a lobogó vízbe, közben olyan szavakat mormolt, amelyeket Anna nem értett.

Később bízatta Annát.

- Rakd rendbe a gyermeket, hogy aztán segíthess, amikor rára kom a gyógyerőt.

Anna tisztába tette a gyermeket, megetette s rendbe hozta az ágyát. Aztán térdére ültetve ringatta, simogatta, becézte. Időnként visszatartott lélegzettel hallgatódzott.

- Jóságos Isten, ne hagyd őt meghalni! - Fohászkodása remegő sóháj volt. Anna gondolatai összevissza száguldoztak, elviselhetetlen fájdalmat okoztak: a gyermekre borulva zokogott. „Mária... ó szegény Mária!”

Torkel leemelte a fazekat a tűzről, leszűrte a főzetről vizet, batyujából nyírfakérget vett elő, megfente kését, és a tűz fölé tartotta.

- Fektesd le a gyermeket és tarts nekem világot...

- Vágni fogsz? – kérdezte ijedten Anna.

- Erőt kell tennünk a beteg vérbe...

Anna szíve égő forgáccsal világított Helge arcába. A lapp maga felé fordította a sebesültet, szétzúzott vállát gyógynövény-főzettel mosta, késével belevágott a sebbe, és kenőcsöt tett rá. Közben érthetetlen varázsszavakat mormolt, mint, aki a litániát olvassa. Egy ingből tépett vászoncsikkokkal feszesen bekötötte a sebet, a megmaradt gyógyteával megitta Helget.

- Életben marad? – kérdezte Anna suttogó hangon.

- Ha a gyógyerő megteszi a magáét...

Anna vacsorát főzött. Sejtette, hogy Torkel aznap egy falást sem evett.

A lapp egy öl borókaágért ment Néhány gallyat a tűz fölé tartott, s amikor lángra lobbantak, minden sarkot alaposan kifüstölt velük. Égő

gallyal járt a kamrába is, ahonnan Anna rossz szagot érzett.

Torkel mohón evett.

- Helgének adjunk? – kérdezte a leány. Torkel a feját rázta.

- Holnap egy kis levest... – kopasztornt madarakat találtam a színben, azokból főzhetsz.

Torkel padlóra szórt halom szénán horkolva aludt. Anna összekaparta a paraszat a tűzhelyen. Az ágyhoz lépett és megsimította Helge homlokát, egy pillantást vetett a gyermekre, és lefeküdt a padlóra. Nehezen jött szemére álom, de aztán olyan mélyen aludt, hogy nem hallotta, amint Torkel zajtalanul kisurrant az ajtón.

A lapp Björknesbe sietett.

Az állatokat etette Anna, amikor Johann és Nils izzadva megpillantották a bäckliideni házat. Anna aztán fát aprított, és csak akkor vette észre, amikor azok már a közelébe értek.

- Jó korán indultatok! - köszöntötte őket örvendezve. - Torkel sem sokáig aludhatott.

Johann azt felelte, hogy a lapp már hajnali négy óra előtt Björknesben volt. Aztán érdeklődött:

- Hallom rosszul állnak itt a dolgok. Helge él?

- Éppen levest főznék. A medve ott fekszik! - mutatott Anna a tisztáson levő nagy kő felé. A két férfi odament. A kés még mindig a medve oldalában volt. Nils kihúzta.

- Ezt a szúrást nem csinálnám utána! – mondta elismerőleg Nils. – Ez ugyanaz a vadállat, amelyiket mi hajszoltunk az ősszel.

Johann bólintott.

- Valószínűleg ugyanaz – erősítette meg Nils véleményét Johann, és azt ajánlotta, hogy mielőbb ássák el a dögöt, bőre nem ér már egy lyukas garast sem.

- Előbb tegyük rendbe azt a szegény embert – mondta Nils.

Gudrunra gondolt.

A fivérek deszkát kerestek a fásszínben. Az építkezésből alig maradt deszka, így aztán az erdőre mentek fáért, a dombon lévő deszkafűrészelő állvány körül forgolódtak egész nap.

Amikor Anna gallyakkal megrakodva bement a házba, Helge feléb-

redt. Látszott rajta, hogy láza alább hagyott De erőtlen és bágyadt volt, a szemét is alig tudta nyitva tartani.

- Anna! –szólította a lányt elhaló hangon.

A lány az ágyhoz lépett. Helge megfogta a kezét.

- Te vagy az Anna? Azt hittem, a szemem káprázik. Hogy kerültél ide?

- Torkel értem jött.

A beteg hiába próbált felülni, ereje cserbenhagyta.

- A gyermek? Enni adj neki...

- Semmi baja! Levest főzök... Torkel mondta, hogy egészséges lesz...

A fajdtúyk leves szép sárga színű volt, tetején zsírpettyek gyöngyöztek, és ínycsiklandóan párállott. Anna megkóstolta. Megtöltött egy bögrét, hűlni hagyta valamennyit, aztán Helget bízatta:

- Idd meg!

Az egyik karjára fektette a férfi, s addig nem engedte el, amíg a bögre ki nem ürült.

Anna a deszkafűrészelő férfiaknak is adott a levesből.

A férfiak nem sokat időztek a házban. A deszkából koporsót készítettek. Gudrun tetemét behelyezték, elénekeltek egy zsoltárt, s miután kivitték a koporsót, borókagallyal kifüstölték a kamrát. Keményen dolgoztak később is, amikor a medvét a fagyos földre elásták. Esteledett, mire elkészültek.

Johann az istállóban találta a lányát.

- Alighanem itt maradsz? - Kérdésnek és egyben kijelentésnek szánta érdeklődését.

A lány csodálkozott.

- Hova mennék? Hiszen a gyermek meg az állatok... Helge nem bologulhat magában és betegen.

Johann helyeslően bólintott.

- Igazad van - mondta. – Összeszegeltem hirtelen egy ágyat, hogy legyen, hol aludjál.

Anna hálásan pillantott az apjára.

A két férfi szánkóra tette Gudrun koporsóját, hogy az erdőben maradt hófoltokon és jeges földjén a temetőbe húzzák. Anna kint állt az

udvaron. Nézte, amíg az erdő sötétje elnyelte a halottas szánkót. Nagyot sóhajtvá tért vissza a házba. Arra gondolt, hogy most aztán meg kell mutatnia, mit tud.

Folytatása következő számunkban

Forsman (Toma) Attila: Páncél (grafika)

Szelényi Lajos rajza